

ارتش

در انقلاب و حکومت نظامی

گردآوری و تدوین:
مجموعه مؤلفان (فرماندهان)

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۰

عنوان و نام پدیدآور	ارتش در انقلاب و حکومت نظامی / گردآوری و تدوین گروه مؤلفان به سرپرستی حسین حسینی سعدی؛ ویراستار وحید سجادی اصلیل؛ ناظر ویراستار حمید همت.
مشخصات نشر	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۳۵۹ ص:، مصور، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۷۸۰-۷۹-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	ایران. ارتش -- تاریخ
موضوع	Iran. Artesh -- History
موضوع	ایران -- نیروهای مسلح -- تاریخ
موضوع	Iran -- Armes forces -- History
موضوع	ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷
موضوع	Iran -- History -- Pahlavi, 1925 - 1978
شناسه افزوده	حسینی سعدی، حسین، ۱۳۲۰-
شناسه افزوده	ایران. ارتش، دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	Staff University. Dafoos Publisher & Iran. Army. Command
رده بندی کنگره	DSR1۱۶
رده بندی دیویی	۳۵۵/۰۰۹۵۵/
شماره کتابشناسی ملی	۲۲۷۰۲۸۰

عنوان: ارتش در انقلاب و حکومت نظامی

تدوین: گروه مؤلفان به سرپرستی سرلشکر حسین حسینی سعدی

ویراستار: وحید سجادی اصلیل

ناظر ویراستار: حمید همت

ناظر چاپ: سامان آزاد

طرح روی جلد: علیرضا قانع

صفحه آرایبی: میلاد فرهادی

ناشر: انتشارات دافوس

شمارگان: ۵۰۰

تعداد صفحه: ۳۵۹ص

تاریخ نشر: ۱۴۰۰

نوبت چاپ: اول

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۷۰,۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

www.dafoosaja.ac.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۷۰۴۸۶-۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می باشد.

کلیه حقوق این کتاب برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست مطالب

۱۳	..... انگیزه تدوین کتاب
۱۹	..... تصویر مجوز دفتر فرماندهی کل قوا
۲۰	..... پیشگفتار
۲۷	..... فصل یکم
۲۸	..... مقدمه
۳۲	..... بخش اول: پیشینه ارتش ایران
۳۲	..... کلیات
۳۶	..... بخش دوم: پیشینه ارتش و نیروی زمینی
۶۰	..... فعالیت‌های مهم ارتش از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷
۶۲	..... پیشینه نیروی هوایی ارتش
۷۸	..... پیشینه فرماندهی پدافند هوایی
۸۶	..... پیشینه نیروی دریایی ارتش
۹۳	..... سال ۱۳۲۰ و وقایع سوم شهریور
۱۰۲	..... بخش سوم: ساختار، مأموریت و راهبرد نظامی نیروهای مسلح و ستاد ارتش
۱۰۶	..... بخش چهارم: مأموریت، ساختار و آمایش نیروی زمینی ارتش
۱۲۵	..... گروه‌های مخبرات
۱۳۴	..... بخش پنجم: مأموریت، ساختار و آمایش نیروی هوایی ارتش
۱۵۲	..... بخش ششم: مأموریت، ساختار و آمایش نیروی دریایی ارتش
۱۶۴	..... بخش هفتم: تشکیل مخبرات در ارتش
۱۶۹	..... فصل دوم
۱۷۱	..... تصویب حکومت نظامی در مجلسین
۱۷۷	..... بررسی عملکرد ارتش در رویدادهای انقلاب اسلامی
۱۸۰	..... بخش یکم: چیستی و چرایی فرمانداری نظامی و حکومت نظامی
۱۸۰	..... ۱- جایگاه قانونی فرمانداری نظامی و حکومت نظامی پیش از انقلاب
۱۸۲	..... ۲- شناسه حکومت نظامی و سابقه آن در ایران
۱۸۲	..... ۳- شناسه فرمانداری نظامی
۱۸۴	..... بخش دوم: چگونگی برقراری فرمانداری نظامی و حکومت نظامی در سال ۱۳۵۷
۱۸۴	..... ۱- علل زمینه‌ساز قیام مردمی و اعلام فرمانداری نظامی در شهرها

- ۲- تاریخ و شهرهایی که در آن‌ها فرمانداری نظامی اعلام گردید ۱۸۵
- ۳- یگان‌های شرکت کننده در شهرهایی که فرمانداری نظامی در آن‌ها اعلام شده بود ۱۸۵
- بخش سوم: عملکرد ارتش از آغاز فرمانداری نظامی تا پیروزی انقلاب اسلامی ۱۸۷
- ۱- رویدادهای دوره نخست‌وزیری جمشید آموزگار ۱۳۵۶/۱۵ تا ۱۳۵۷/۶/۱۵ ..... ۱۸۷
- ۲- رویدادهای دوره نخست‌وزیری جعفر شریف امامی ۱۹۰
- محاصره منزل امام خمینی در نجف ۱۹۴
- اعتراض کارکنان روزنامه کیهان و اطلاعات به دخالت نظامیان ۱۹۴
- واقعه دانشگاه تهران ۱۹۵
- پیام امام خمینی به مناسبت واقعه مشهد ۱۹۶
- راهپیمایی روز تاسوعا و عاشورا ۱۹۸
- ۳- دوره نخست‌وزیری ارتشید غلامرضا ازهاری ۱۹۹
- ۴- دوره نخست‌وزیری شاپور بختیار و شورای سلطنت ۲۰۱
- راهپیمایی اربعین حسینی ۲۰۵
- اخطار امام خمینی به مجلسین شورای ملی و سنا ۲۰۶
- سخنان شاه به رئیس ستاد ارتش در تهران خصوصی ۲۰۸
- گفت‌وگوهای شاه با رئیس ستاد ارتش به هنگام خروج از کشور ۲۰۸
- شرکت ارتش در آیین استقبال از حضرت امام (ره) به هنگام ورود به میهن ۲۱۵
- متن اعلامیه شورای عالی ارتش ۲۲۳
- شرایط روز ۲۲ بهمن ۲۲۴
- بخش چهارم: عوامل مؤثر در پیروزی زود هنگام انقلاب اسلامی ۲۲۶
- ۱- پیامهای حضرت امام رحمت‌الله علیه در دوره فرمانداری و حکومت نظامی ۲۲۶
- ۲- تأثیر پیامهای امام راحل رحمت‌الله علیه بر کارکنان یگان‌ها ۲۲۶
- ۳- خروج شاه از ایران و تأثیر آن بر ارتش و حکومت نظامی ۲۲۹
- ۴- عوامل بازدارنده ۲۳۰
- ۵- نتیجه ۲۳۱
- بخش پنجم: عملکرد گروه‌ها و احزاب سیاسی در فرمانداری نظامی و حکومت نظامی ۲۳۲
- بخش ششم: مؤلفه‌های مؤثر در عملکرد نیروهای مسلح در فرمانداری نظامی ۲۳۶
- بخش هفتم: عملکرد فرماندهان و یگان‌ها در حکومت نظامی ۲۳۹
- ۱- گزارشات اداره سوم ستاد ارتش از پیوستن ارتشیان به انقلاب و مردم ۲۳۹
- ۲- پیوند ارتش با مردم (سازمان سیاسی نظامی نفوذ در ارتش) ۲۵۴

- ۳- اعلامیه رضایت ستاد انقلاب اسلامی قم از عملکرد یگان‌های ارتش در آن شهر..... ۲۵۵
- بخش هشتم: دیدگاه مقام معظم رهبری درباره عملکرد ارتش..... ۲۵۶
- واقعه ۹ دی مشهد و فتح استانداری..... ۲۵۹
- راهپیمایی اربعین؛ آخرین حضور در مشهد..... ۲۶۶
- وقایع‌نگاری دو ماه آخر..... ۲۶۶
- ارتش و انقلاب در دی‌ماه ۱۳۵۷..... ۲۶۶
- بخش نهم: مصاحبه با تعدادی از سران انقلاب و صاحب‌نظران..... ۲۷۸
- مصاحبه با امیر سرتیپ محمدرضا رحیمی..... ۲۷۸
- مصاحبه با آیت‌الله مهدوی‌کنی (سه‌شنبه ۱۳۹۲/۲/۱۷)..... ۲۸۲
- بیانات حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی..... ۲۸۴
- مصاحبه با حجت‌الاسلام علی‌اکبر ناطق‌نوری - مورخه ۱۳۹۲/۱۱/۲۳..... ۲۹۲
- علی‌اصغر یوسف نژاد نماینده مردم ساری در مجلس شورای اسلامی..... ۳۰۲
- بخش دهم: عملکرد یگانها در حکومت نظامی در تاریخ شفاهی انقلاب..... ۳۰۳
- خبرنگاری درباره برخورد بین نظامیان و مردم اظهار داشت..... ۳۰۴
- تأثیر ورود امام به ایران بر نظامیان..... ۳۱۵
- بخش یازدهم - تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری..... ۳۳۴
- بخش دوازدهم - تولد ارتش جمهوری اسلامی ایران..... ۳۳۸
- بیانیه امام خمینی (ره) در خصوص ارتش جمهوری اسلامی ایران..... ۳۴۲